

Posudek rigorózní práce Mgr. Tomáše Málka:

Spiritualita a terapie závislostí

Předložená rigorózní práce se svým zaměřením na fenomén spirituality a terapie závislostí řadí mezi jedny z mála prací v české psychologické literatuře věnované tomuto tématu. Výběrem a zpracováním této problematiky autor volně navazuje na svoji diplomovou práci, ale zatímco v předchozím textu se zaměřil na obecná témata spirituality, její definici a spojení s psychoterapií a etickými dilematy, v práci rigorózní se autor zabývá specifickou oblastí léčby závislostí a jejího propojení se spiritualitou.

Rigorózní práce je tradičně členěna na část teoretickou (84 stran textu) a empirickou (10 stran plus 12 stran literatury a příloh). Teoretická část práce obsahuje dvě rozsáhlé kapitoly, z nichž úvodní je věnována složitosti oblasti terapie závislostí (rozdělené na somatickou, psychologickou a sociální dimenzi). Druhá kapitola pojednává a popisuje čtyři vybrané psychoterapeutické školy (logoterapie a existenciální analýza, focusing, procesově orientovaná terapie a psychedelická terapie) s tím, jak je uplatňována integrace duchovní dimenze do jejich způsobu psychoterapeutické práce se závislými. Jejich společným jmenovatelem je schopnost oslovit a aktivizovat spirituální dimenzi klienta, která bývá mnohdy důležitým mezníkem mezi setrváním v závislosti nebo uskutečněním změny. Teoretická část práce je zpracována velmi fundovaně a dokládá schopnosti autora integrovat získané vědomosti do smysluplných celků a také prokazuje autorův způsob psychologického uvažování.

Empirická část práce se zaměřila na zjištění nakolik je spiritualita integrována do léčebných programů v zařízeních neziskových organizací. Na výzkumném vzorku 18 zařízení autor zjistil, že práce s duchovní složkou je zařazena do pevné struktury terapeutického programu pouze v 6 zařízeních, svým nastavením však téma spirituality podporuje polovina zařízení. Spiritualita je vnímána jako osobní téma klientů a ve všech zařízeních jsou respektována a je s nimi terapeuticky pracováno. Tato část práce je adekvátně zpracována, autor si je vědom omezení, která takovýto typ sondy obsahuje. Za klíčovou považují teoretickou část práce, která srozumitelným, ale zároveň odborným jazykem sumarizuje složitou problematiku závislostí v souvislosti se spiritualitou. Vzhledem ke kvalitě teoretické části navrhuji uvažovat o publikování v odborných psychologických periodících.

Závěr: Rigorózní práce Mgr. Tomáše Málka splňuje kritéria, kladená na tento typ práce a doporučuji ji proto k obhajobě.

V Praze 21.3.2011

PhDr. Vendula Junková